

Правильник влаштування та використання похоронної каплиці

Преамбула

Молитва за спочилих вірних є одним з діл милосердя щодо душі. У церковній традиції, окрім звичайної молитви, маємо спеціальні чини заупокійних богослужінь, які належать до публічного культу Божого. Їх звершує священнослужитель у відповідності до богослужбових книг та норм права. Звершуються вони, зокрема, й у місцях молитви, де спільнота вірних під проводом священника звертається до Бога, просячи милосердя і прощення гріхів для новопереставленої людини.

Місця богочитання і молитви є святими місцями. Передовсім, ними є храми та каплиці (Катехизм УГКЦ, п. 504). Вони є святими з огляду на своє призначення та благословення, яке звершується над ними. Через посвячення місця і речі присвячуються для церковного служіння і перестають бути чимось звичайним (Канони партикулярного права УГКЦ, кан. 112 §1). Таким святим місцем є похоронна каплиця. Під похоронною каплицею у цьому документі належить розуміти поминальну чи заупокійну каплицю, або ж каплицю з будь-якою іншою назвою, яка призначена для звершення чинів Парастасу та Похорону. Під терміном «парох» належить розуміти також адміністратора парафії.

Єпархіальний єпископ покликаний видавати відповідні приписи, які б регулювали публічний культ Божий, а також він має обов'язок чувати над тим, щоб усе в Церкві діялось належно і добре, зокрема у тому, що стосується богослужбового благочестя (ККСЦ, кан. 668). Тому даний правильник має на меті впорядкування і врегулювання справ, пов'язаних із зведенням та функціонуванням похоронних каплиць на території Тернопільсько-Зборівської архієпархії.

Титул 1. Підготовка документації та затвердження архітектурного плану каплиці

Арт. 1. §1. Парафія, яка має намір та планує звести похоронну каплицю (далі – каплиця), повинна спершу отримати на це письмовий дозвіл архиєпископа і митрополита Тернопільсько-Зборівського (далі - архиєпископа) (ККСЦ, кан. 868; Парафіяльний правильник УГКЦ, арт. 152).

§2. Для отримання вище згаданого дозволу парох повинен подати наступні документи: а) прохання про дозвіл на зведення каплиці, в якому слід подати: місце її розташування, кошторис, термін будівництва, джерела фінансування, а

також результати розгляду цього питання на зібранні парафіяльної пастирської й економічної ради та їх думку щодо цього питання; б) ескізну пропозицію (одну чи декілька) каплиці або принаймні схематичне представлення, зокрема розмірів та загальної концепції будівлі; в) згоду відповідних державних органів на будівництво каплиці.

Арт. 2. §1. Архієпископ доручає архієпархіальному економу та Комісії сакрального мистецтва Тернопільсько-Зборівської архієпархії вивчити представлені документи. Вони подають йому свою думку відносно справи будівництва каплиці.

§2. Після отримання згоди та відповідних вказівок архієпископа, а також схвалення ним ескізної пропозиції, парафія може приступити до виготовлення архітектурного проекту та плану будівництва каплиці, врахувавши вимоги подані ієрархом.

Арт. 3. §1. Архітектурний проект повинен відповідати церковній архітектурній традиції, канонічним та літургійним приписам УГКЦ та отримати письмове схвалення архієпископа. Це стосується як екстер'єру, так й інтер'єру майбутньої каплиці. Перш ніж надати свою згоду він питає думку Комісії сакрального мистецтва Тернопільсько-Зборівської архієпархії.

§2. Архітектурний проект повинен бути затверджений відповідними державними органами. Парафія повинна отримати також необхідні документи на початок будівництва.

§3. Під час будівництва каплиці будь-які зміни до її фактичної конструкції чи вигляду можливі тільки за згодою архієпископа.

Арт. 4. На відкриття каплиці на основі якоїсь старої споруди, шляхом її перебудови чи реконструкції, або ж на влаштування каплиці у підвальному приміщенні храму потрібний письмовий дозвіл архієпископа, який може бути наданий тільки після передбачених в арт. 1 узгодження та схвалення. Будь-які роботи на таких об'єктах повинні бути узгоджені з відповідними державними органами.

Арт. 5. Власником каплиці є парафія, тому вона повинна бути оформлена належним чином на парафію, як юридичну особу, у відповідності до чинного цивільного законодавства.

Арт. 6. Використання каплиці для прилюдного богочитання за призначенням можливе лише після освячення її архієпископом або делегованим ним

священнослужителем. Тому не можна в ній звершувати заупокійні богослужіння поки не відбудеться її освячення.

Титул 2. Функціонування похоронної каплиці

Арт. 7. Настоятелем каплиці та відповідальним за усе, що її стосується, є місцевий парох.

Арт. 8. §1. Парох повинен видати відповідні письмові розпорядження щодо практичних аспектів діяльності та функціонування каплиці, окресливши правила користування нею і подавши їх на сайті чи на одній із соціальних мереж парафії, а також вивісивши друкований текст на парафіяльній дошці оголошень та поряд з самою каплицею. Будь-які письмові розпорядження чи встановлені правила користування похоронною каплицею не можуть суперечити нормам даного Правильника.

§2. Перед тим, як видати розпорядження щодо умов користування каплиці, про які у §1, парох повинен порадитись зі своїми парафіяльними радами: пасторальною й економічною, та місцевим протопресвітером.

Арт. 9. §1. За необхідності, парох може призначити сотрудника чи мирянина, який буде відповідати за каплицю. Ця особа буде здійснювати щоденну координацію її функціонування, слідкуючи за порядком та належним забезпеченням усім необхідним, узгоджуючи всі практичні питання. Водночас, парох, порадившись з парафіяльною економічною радою, повинен встановити суму винагороди, яку буде отримувати відповідальний за каплицю.

§2. Відповідальним за каплицю може бути вірний парафіянин, гідний довіри, чесний, відповідальний, порядний.

Арт. 10. Похорон є передбачений для охрещених і для оглашених, тому й каплиця може надаватись у користування для заупокійних чинів тільки за вище згаданих осіб (ККСЦ, кан. 875).

Арт. 11. Якщо каплицю планується надавати для потреб православних вірних, які запрошуватимуть свого служителя, то пароху потрібно отримати письмову згоду архиєпископа (див. ККСЦ, кан. 670 §2; КПП УГКЦ, кан. 79).

Арт. 12. §1. Парастас та похорон парафіян парафії, до якої належить похоронна каплиця, звершується одним із священників даної парафії. Він повинен здійснити передбачені нормами права записи у парафіяльну книгу похоронів.

§2. Парастас та похорон, які звершуються в каплиці над вірним УГКЦ іншої парафії, повинен служити його власний парох чи сотрудник. Інформація про

звершений похорон записується в парафіяльну книгу похоронів парафії, до якої належав покійний.

§3. Якщо до пароха парафії, де знаходиться похоронна каплиця, звернулися рідні покійної особи, яка належала до іншої парафії, то він повинен одразу повідомити пароха даної покійної особи, який повинен визначити чи він сам чи інший священнослужитель звершуватиме парастас і похорон. Забороняється парохіві чи іншому священнослужителіві парафії, де знаходиться похоронна каплиця, звершувати парастас і похорон парафіян з іншої парафії без згоди пароха покійної особи.

§4. Якщо за згодою пароха покійної особи, парастас і похорон звершуються парохом чи сотрудником парафії, де знаходиться похоронна каплиця, то запис про похорон слід внести, як до книги похоронів парафії, де він звершувався, так і до книги парафії, до якої належав покійник.

§5. За внесення зазначених у §1-2, 4 записів в парафіяльну книгу похоронів повинен слідкувати та контролювати парох, який несе особисту відповідальність за відсутність запису чи неповну інформацію у книзі.

§6. Якщо у похоронній каплиці звершується лише парастас, а похорон відбувається на іншій парафії, запис про парастас не фіксується у жодній книзі.

Арт. 13. Кошти, отримані від вірних за користування каплицею, належать парафії, тому вони повинні бути передані в касу парафії. Розмір пожертви за користування каплицею визначає парох, порадившись із економічною радою.

Арт. 14. Пожертва, яку вірні дають особисто священнослужителіві і дякові за звершення заупокійних богослужінь, належить служителіві та дякові.

Титул 3. Кінцеві положення

Арт. 14. Даний Правильник затверджується декретом архиєпископа, як рівнож зміни або доповнення до нього. Він набирає правової сили через місяць після його публікації на офіційному сайті Тернопільсько-Зборівської архиєпархії.

Арт. 15. Усе подане у цьому Правильнику зобов'язує під правовим оглядом та у сумлінні, а порушення потягають за собою відповідальність згідно з нормами права.